

รายงานสถานการณ์ทางสังคม

ระดับกลุ่มจังหวัด ประจำปี 2562

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรปราการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1

คำนำ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1 จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ประจำปีงบประมาณ 2562 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลที่บ่งชี้ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้การคุ้มครอง เพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิต ที่สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทางสังคม รวมถึงข้อมูลสถานการณ์ของประเด็นปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นในรอบปี และเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการดำเนินการพัฒนาสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิในพื้นที่กลุ่มจังหวัด อาทิ ข้อมูลด้านทะเบียนราษฎรโดยกรมการปกครอง ข้อมูลด้านสังคมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ และข้อมูลทางสังคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ ประกอบกับข้อมูลแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ประจำปี พ.ศ. 2561 - 2564 นำมาวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยวิธีการและเครื่องมือทางสถิติ ซึ่งข้อมูลรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลสนับสนุนในการวางแผน หรือแนวทางในการจัดทำโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ส่วนประกอบการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาทางสังคมให้เป็นโดยสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่จังหวัดรับผิดชอบเพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวบรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์
สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1
กันยายน 2562

บทสรุปผู้บริหาร

การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล เป็นหนึ่งในการกิจการดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรปราการ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1 ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัด เพื่อการศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์ และสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการคาดการณ์ แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเป็นข้อเสนอแนะ แนวทางการดำเนินงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ แก่กลุ่มเป้าหมาย อาทิ หน่วยงานกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การภาคประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาศึเครือข่าย และประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ต่อไป

รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ปี 2562 พบว่า สถานการณ์ด้านเด็กประชากรเด็กมีจำนวนการเกิดลดลง สถานการณ์ด้านครอบครัวมีการสมรสลดลง มีการหย่าเพิ่มมากขึ้น และข้อมูลจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300 กลุ่มจังหวัดมีสถานการณ์ความรุนแรงติด 1 ใน 5 ของประเทศ จังหวัดนนทบุรี อยู่อันดับ 3 จังหวัดปทุมธานี อยู่อันดับ 4 และจังหวัดสมุทรปราการ อยู่อันดับ 5 สถานการณ์ด้านผู้สูงอายุประชากรที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ทั้งสิ้น 713,625 คน คิดเป็นร้อยละ 15.54 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด ซึ่งถือว่าได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตามเกณฑ์ที่องค์การสหประชาชาติกำหนดไว้ และข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) การคาดการณ์ว่าประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี 2564 โดยมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 20 ซึ่งทำให้วัยแรงงานต้องรับภาระดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นลดการพึ่งพิงภาครัฐและครอบครัวในวัยผู้สูงอายุ ควรส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานผู้สูงอายุมากขึ้น สร้างทัศนคติว่าผู้สูงอายุสามารถทำงานได้ มีการส่งเสริมการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุตั้งแต่เริ่มทำงาน สถานการณ์ด้านคนพิการกลุ่มจังหวัดมีคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการทั้งสิ้นจำนวน 89,543 คน ข้อมูลจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สถิติการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ ประจำปี 2561 พบว่า สถานประกอบการมีการจ้างงานคนพิการร้อยละ 100.88 หน่วยงานของรัฐมีการจ้างงานคนพิการร้อยละ 83.98 เห็นควรจ้างคนพิการเพิ่มร้อยละ 16.02 สถานการณ์ด้านคนเร่ร่อนและคนขอทาน กลุ่มจังหวัดมีคนเร่ร่อนและคนขอทานในจำนวนมาก เนื่องจากเป็นจังหวัดที่อยู่ติดกับกรุงเทพมหานครซึ่งมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ประชาชนมีรายได้อยู่ในเกณฑ์สูงจึงทำให้มีจำนวนคนเร่ร่อนและคนขอทานสูงกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ

สารบัญ

คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญแผนภาพ	จ
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
- หลักการและเหตุผล	1
- วัตถุประสงค์	1
- วิธีการดำเนินงาน	2
- ขอบเขตดำเนินการ	2
- ข้อมูลทฤษฎีภูมิที่ใช้	2
ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล	
- ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล	3
- วิสัยทัศน์	3
- เป้าประสงค์รวม	3
- ประเด็นยุทธศาสตร์	3
- สภาพทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล	4
- ภูมิอากาศ	4
- อาณาเขต	4
- การปกครอง	5
- จำนวนองค์กรสาธารณประโยชน์และองค์กรสวัสดิการชุมชน	5
- โครงสร้างประชากร	6
- ปริมาณประชากรแสดงข้อมูลประชากร	8
- ดัชนีความก้าวหน้าของคน	9
- จำนวนการเกิด (คน) 3 ปีย้อนหลัง	10
- จำนวนการเสียชีวิต (คน) 3 ปีย้อนหลัง	11
- ด้านสาธารณสุข	12
- ด้านแรงงาน	13
- ด้านเศรษฐกิจ	14
- ภาคอุตสาหกรรม	16
- ภาคเกษตรกรรม	16
- ภาคการท่องเที่ยว	17
- ลักษณะทางสังคม	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	18
- โครงสร้างพื้นฐาน	19
- การเข้าถึงบริการสาธารณะ	19
- อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	20
- หน่วยงานกระทรวง พม. ในพื้นที่ (One Home)	20
ส่วนที่ 3 สถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล	
- ความเป็นมาการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัด	21
- สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน	21
- สถานการณ์ด้านครอบครัว	23
- สถานการณ์ด้านผู้สูงอายุ	26
- สถานการณ์ด้านผู้พิการ	28
- สถานการณ์ด้านคนเร่ร่อน คนขอทาน	30
ส่วนที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
- บทสรุป	32
- ข้อเสนอแนะ	34
ภาคผนวก	35
บรรณานุกรม	

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. เขตการปกครองในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล	5
2. จำนวนองค์กรสาธารณประโยชน์กลุ่มจังหวัด	5
3. จำนวนองค์กรสวัสดิการชุมชนกลุ่มจังหวัด	6
4. จำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัด จำแนกตามเพศ	6
5. ดัชนีความก้าวหน้าของคนในกลุ่มจังหวัด	9
6. จำนวนการการเกิด (คน) 3 ปีย้อนหลังในกลุ่มจังหวัด	10
7. จำนวนการเสียชีวิต (คน) 3 ปีย้อนหลัง ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด	11
8. จำนวนหน่วยบริการสาธารณสุข ภาครัฐและภาคเอกชน ของกลุ่มจังหวัด	12
9. สาเหตุการตาย จากโรคต่างๆ 5 อันดับแรก	12
10. ภาวะการมีงานทำของประชากรในกลุ่มจังหวัด	13
11. จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ. 2556-2560 ของกลุ่มจังหวัด	13
12. จำนวนแสดงผลิตภัณฑ์ต่อหัว ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด	14
13. รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของกลุ่มจังหวัด	14
14. หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ของกลุ่มจังหวัด	15
15. จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด	16
16. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด พ.ศ. 2557 – 2560	17
17. การเปรียบเทียบจำนวนผู้เยี่ยมเยือน/รายได้จากการท่องเที่ยว ปี 2558 – 2560	17
18. อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	20
19. จำนวนประชากรเด็กและเยาวชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จำแนกตามเพศ และช่วงอายุ	21
20. จำนวนเด็กที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	21
21. จำนวนการจดทะเบียนรับรองบุตร ปี 2559 – 2560	22
22. จำนวนการจดทะเบียนสมรส ปี 2559 – 2560	23
23. จำนวนการจดทะเบียนการหย่า ปี 2559 – 2560	24
24. จำนวนสถิติความรุนแรง ปี พ.ศ. 2561	25
25. สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ	26
26. ตารางเปรียบเทียบผู้สูงอายุที่มีงานทำกับผู้สูงอายุทั้งหมด ปี 2561	27
27. สถิติข้อมูลผู้พิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	28
28. การส่งเสริมการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐประจำปี 2559 – 2561	29
29. สถิติจำนวนคนเร่ร่อน ในปีงบประมาณ 2561	30
30. สถิติจำนวนคนเร่ร่อน ในปีงบประมาณ 2561	31

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
1. พื้นที่จังหวัด	4
2. เขตการปกครอง	5
3. จำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จำแนกตามอายุ 0 – 101 ปี	8
4. ดัชนีความก้าวหน้าของคน	9
5. จำนวนการการเกิด (คน) 3 ปีย้อนหลัง	10
6. จำนวนการเสียชีวิต (คน) 3 ปีย้อนหลัง	11
7. จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน	13
8. จำนวนหน่วยงานกระทรวง พม. ในพื้นที่ (One home)	20
9. จำนวนเด็กที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	22
10. จำนวนการจดทะเบียนรับรองบุตร ปี 2559 – 2560	23
11. จำนวนการจดทะเบียนสมรส ปี 2559 – 2560	24
12. จำนวนการจดทะเบียนการหย่า ปี 2559 – 2560	24
13. จำนวนสถิติความรุนแรง ปี 2561	25
14. เปรียบเทียบสัดส่วนผู้สูงอายุ	26
15. เปรียบเทียบผู้สูงอายุที่มีงานทำกับผู้สูงอายุทั้งหมด ปี 2561	27
16. จำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	29
17. จำนวนคนเรื้อรัง ในปีงบประมาณ 2561	30
18. จำนวนคนเรื้อรัง ในปีงบประมาณ 2561	31

ส่วนที่ 1 บทนำ

หลักการและเหตุผล

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1 (สสว.1) เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลางที่มีที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค โดยจัดตั้งตามกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2545 มีฐานะเทียบเท่ากอง ต่อมาตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 ให้ สสว.ทั้ง 12 แห่ง ไปสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาวิชาการ องค์ความรู้ ข้อมูลสารสนเทศ นิเทศงาน ติดตามประเมินผล รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ แก่หน่วยงานบริการทุกกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ให้บริการความรับผิดชอบของกระทรวง รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชนและประชาชน ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมเพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบ และให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาสังคมและจัดทำยุทธศาสตร์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล เป็นหนึ่งในภารกิจการดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1 ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัด เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ สถานการณ์ และสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการคาดการณ์ แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเป็นข้อเสนอแนะ แนวทางการดำเนินงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ แก่กลุ่มเป้าหมาย อาทิ หน่วยงานกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคีเครือข่าย และประชาชน ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดเก็บ รวบรวมข้อมูล ประมวล วิเคราะห์สถานการณ์ สภาพแวดล้อม และคาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบ และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัด
2. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน การจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมให้กับหน่วยงานกระทรวง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่กลุ่มจังหวัด

วิธีการดำเนินงาน

1. ร่วมประชุมชี้แจงการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด จัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี และแนวทางการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด
2. รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิในพื้นที่กลุ่มจังหวัด อาทิ ข้อมูลด้านทะเบียนราษฎรโดยกรมการปกครอง ข้อมูลด้านสังคมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ และข้อมูลทางสังคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ ประกอบกับข้อมูลแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ประจำปี พ.ศ. 2561 - 2564
3. บันทึกข้อมูลทุติยภูมิ ประมวลผลข้อมูลโดยใช้วิธีการและเครื่องมือทางสถิติในการวิเคราะห์ อาทิ การแจกแจงความถี่ ผลรวม (Sum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Max) ค่าต่ำสุด (Min) และค่าร้อยละ (Percentage)
4. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด
5. จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด
6. เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์เพื่อการนำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดไปใช้ประโยชน์
7. ถอดบทเรียนและสรุปผลการดำเนินโครงการ

ขอบเขตดำเนินการ

พื้นที่รับผิดชอบกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรปราการ

ข้อมูลทุติยภูมิที่ใช้

1. ข้อมูลแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ประจำปี พ.ศ. 2561 – 2564 โดยสำนักงานจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรปราการ
2. ข้อมูลสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
3. ข้อมูลด้านสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ
4. แหล่งข้อมูลอื่น ๆ

ส่วนที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนปริมณฑล

เป็นการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ใช้แหล่งข้อมูล ทุติยภูมิ ของจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรปราการ อาทิ ข้อมูลด้านทะเบียนราษฎรโดยกรมการปกครอง ข้อมูลด้านสังคมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ และข้อมูลทางสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ ประกอบกับข้อมูลแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนปริมณฑล ประจำปี พ.ศ. 2561 - 2564 โดยใช้วิธีการและเครื่องมือทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุน บริการธุรกิจและการพาณิชย์ การผลิตอุตสาหกรรมระดับประเทศ ศูนย์กลางโลจิสติกส์ ศูนย์บริการด้านสุขภาพ (Medical Hub) แหล่งผลิตอาหารปลอดภัย การศึกษาระดับมาตรฐานสากล ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สู่การเป็นเมืองน่าอยู่

เป้าประสงค์รวม

เศรษฐกิจมั่นคง ประชาชนมีค้ำ และความสุขที่ยั่งยืน เศรษฐกิจมั่นคง ประเมินอัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด ร้อยละ 3.0 ประชาชนมีค้ำ ประเมินจากมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ความสุขที่ยั่งยืน ประเมินจากค่าดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) เฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดต้องไม่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของปี 2558-2560 (หรือไม่น้อยกว่า 0.6350)

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. เพิ่มความสามารถในการผลิตและศักยภาพของคนทำงาน และผู้ประกอบการ SMEs ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการ
2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์อย่างเป็นระบบ พัฒนาการบริหารจัดการน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
3. การพัฒนาเมืองและชุมชน ยกกระดับคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของประชาชน สู่การเป็นสังคมเมืองน่าอยู่ รองรับการพัฒนาเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานคร
4. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

สภาพทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

กลุ่มจังหวัดกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีเนื้อที่รวมประมาณ 5,320.578 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 3,325,360.875 ไร่ เป็นพื้นที่ราบลุ่มตอนล่างของประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ทั้งนี้ กลุ่มจังหวัดฯ มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ทุกจังหวัด มีแม่น้ำสายหลักที่สำคัญไหลผ่านพื้นที่กลุ่มจังหวัด จำนวน 2 สาย ประกอบด้วย แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำท่าจีน

ภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จะเป็นลักษณะอากาศแบบร้อนชื้น ภายใต้อิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล สูงสุดเฉลี่ยประมาณ 33 – 34 องศาเซลเซียส ต่ำสุดเฉลี่ยประมาณ 23 – 24 องศาเซลเซียส โดยแบ่งออกเป็น 3 ฤดูกาล ดังนี้

ฤดูฝน ช่วงประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม เป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดผ่าน มีอิทธิพลต่อลักษณะอากาศทำให้เป็นช่วงที่มีฝนตกมากที่สุดในรอบปี โดยเฉพาะเดือนพฤษภาคมเป็นเดือนที่มีปริมาณฝนสูงที่สุด

ฤดูหนาว ช่วงประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ เป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดจากใจกลางของทวีปที่มีความหนาวเย็นและแห้งแล้งเข้ามา มีอิทธิพลต่อลักษณะภูมิอากาศในระยะนี้แทน ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่อ่อนกำลังลงทำให้เป็นช่วงที่มีอากาศเย็นและแห้งแล้งที่สุด

ฤดูร้อน ช่วงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ถึงช่วงเดือนพฤษภาคม เป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนืออ่อนกำลัง และมีลมจากทะเลจีนใต้พัดเข้ามาแทนที่ทางทิศใต้ ทำให้อากาศร้อนอบอ้าว โดยเฉพาะเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศอบอ้าวที่สุด

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี)

ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (จังหวัดนครนายก และ ฉะเชิงเทรา)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 จังหวัดราชบุรี และกาญจนบุรี

แผนภาพ 1 พื้นที่จังหวัด

การปกครอง

เขตการปกครองในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล เขตการปกครอง 4 จังหวัด ประกอบด้วย 26 อำเภอ 268 ตำบล 1,991 หมู่บ้าน 4 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 5 เทศบาลนคร 22 เทศบาลเมือง 59 เทศบาลตำบล และ 188 องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

ตาราง 1 เขตการปกครองกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
				อบจ.	ทน.	ทม.	ทต.	อบต.	รวม
นนทบุรี	6	52	328	1	2	5	11	28	47
ปทุมธานี	7	60	354	1	1	9	17	37	65
นครปฐม	7	106	904	1	1	4	18	93	117
สมุทรปราการ	6	50	405	1	1	4	13	30	49
รวม	26	268	1,991	4	5	22	59	188	278

ที่มา : ระบบสถิติทางทะเบียน กรมการปกครอง, กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูล ณ ธันวาคม 2561

จำนวนองค์กรสาธารณประโยชน์และองค์กรสวัสดิการชุมชน

ตาราง 2 จำนวนองค์กรสาธารณประโยชน์กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

ลำดับ	จังหวัด	มูลนิธิ	สมาคม	องค์กรเอกชน	รวม
1	นนทบุรี	15	12	57	84
2	ปทุมธานี	2	7	33	42
3	นครปฐม	15	10	131	156
4	สมุทรปราการ	8	8	41	57

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการแห่งชาติ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ณ วันที่ 9 กรกฎาคม 2562

ตาราง 3 จำนวนองค์กรสวัสดิการชุมชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

ภาค	จำนวน	องค์กรสวัสดิการชุมชน	เครือข่ายองค์กร สวัสดิการชุมชน	ยกเลิก/เพิกถอน	รวม
ภาคกลาง					
นนทบุรี	52	0	0	0	52
ปทุมธานี	69	2	0	0	71
นครปฐม	68	2	0	0	70
สมุทรปราการ	37	0	0	0	37

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการแห่งชาติ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ณ วันที่ 9 กรกฎาคม 2562

โครงสร้างประชากร

โครงสร้างประชากรประกอบด้วย จำนวนประชากรทั้งสิ้น ปริมาณประชากร ประชากรแต่ละช่วงวัย ตามกลุ่มเป้าหมายของกระทรวง พม. ความหนาแน่นของประชากร อัตราการเกิด อัตราการตาย จำนวนสมรส จำนวนหย่าร้าง และจำนวนครัวเรือน ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี) และกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี)

ประชากร

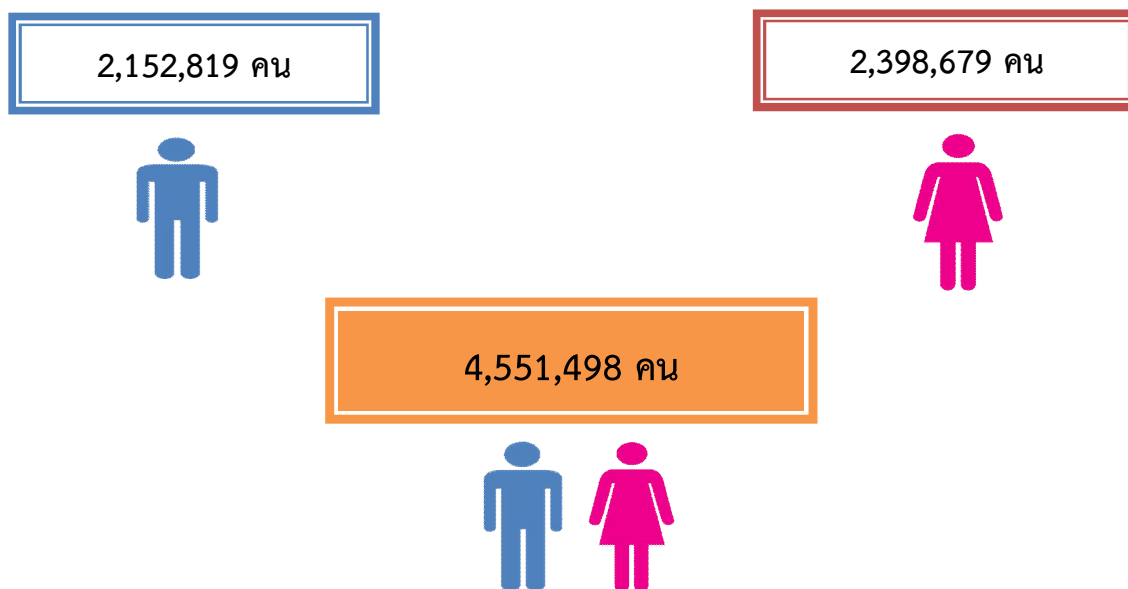
ตาราง 4 จำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

จำแนกตามเพศ และช่วงอายุ

ลำดับ	จังหวัด	อายุ 0-17 ปี			อายุ 18-25 ปี		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1.	นนทบุรี	115,735	110,166	225,901	60,900	62,366	123,266
2.	ปทุมธานี	120,966	114,948	235,914	60,946	66,188	127,134
3.	นครปฐม	91,962	86,772	178,734	53,420	53,753	107,173
4.	สมุทรปราการ	136,739	129,763	266,502	70,013	71,752	141,765
รวม		465,402	441,649	907,051	245,279	254,059	499,338

ลำดับ	จังหวัด	อายุ 26-59 ปี			อายุ 60 ปี ขึ้นไป		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1.	นนทบุรี	299,691	357,731	657,422	94,005	124,971	218,976
2.	ปทุมธานี	284,372	325,504	609,876	66,441	87,798	154,239
3.	นครปฐม	222,385	243,714	466,099	63,048	85,957	149,005
4.	สมุทรปราการ	330,928	367,159	698,087	81,268	110,137	191,405
รวม		1,137,376	1,294,108	2,431,484	304,762	408,863	713,625

ที่มา : ระบบสถิติทางทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีประชากรทั้งสิ้น 4,551,498 คน เป็นเพศชาย 1,801,785 คน คิดเป็นร้อยละ 47.49 เป็นเพศหญิง 1,991,943 คน คิดเป็นร้อยละ 52.51 จังหวัดนนทบุรีมีจำนวนประชากรมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดเป็นจำนวน 1,225,565 คน และจังหวัดสระบุรีมีประชากรน้อยที่สุดกลุ่มจังหวัดเป็นจำนวน 632,182 คน

มีประชากรที่อยู่ในช่วงวัยเด็ก (0 – 17 ปี) ทั้งสิ้น 754,797 คน เป็นเพศชาย 387,660 คน เป็นเพศหญิง 367,137 คน จังหวัดปทุมธานีมีจำนวนเด็กมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดเป็นจำนวน 235,914 คน และจังหวัดสระบุรีมีประชากรวัยเด็กน้อยที่สุดกลุ่มจังหวัดเป็นจำนวน 131,857 คน

มีประชากรที่อยู่ในวัยเยาวชน (18 – 25 ปี) ทั้งสิ้น 409,770 คน เป็นเพศชาย 204,162 คน เป็นเพศหญิง 205,608 คน จังหวัดปทุมธานีมีจำนวนเยาวชนมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดเป็นจำนวน 127,134 คน และจังหวัดสระบุรีมีจำนวนเยาวชนน้อยที่สุดกลุ่มจังหวัดเป็นจำนวน 75,059 คน

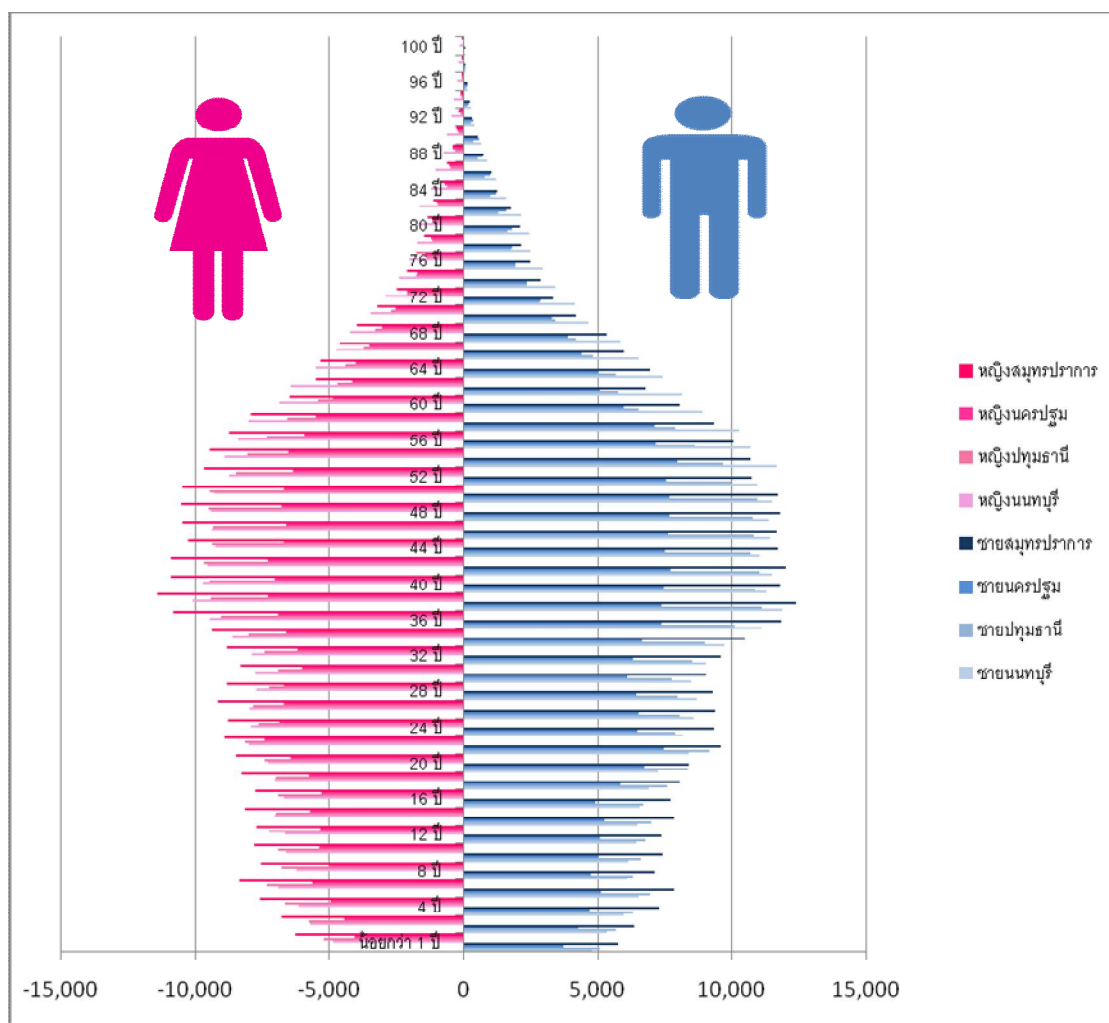
มีประชากรที่อยู่ในช่วงวัย (25 – 59 ปี) ทั้งสิ้น 2,010,496 คน เป็นเพศชาย 944,961 คน เป็นเพศหญิง 1,065,535 คน จังหวัดนนทบุรีมีประชาชนในช่วงวัย (25 – 59 ปี) มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดเป็นจำนวน 657,422 คน และจังหวัดสระบุรีมีประชากรในช่วงวัย (25 – 59 ปี) น้อยที่สุดกลุ่มจังหวัดเป็นจำนวน 322,684 คน

มีประชากรที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ทั้งสิ้น 618,665 คน เป็นเพศชาย 265,002 คน เป็นเพศหญิง 353,663 คน จังหวัดนนทบุรีมีจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดเป็นจำนวน 218,976 คน และจังหวัดสระบุรีมีประชากรที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุน้อยที่สุดกลุ่มจังหวัด เป็นจำนวน 102,582 คน

ประมิตประชากรแสดงข้อมูลประชากร

เมื่อวิเคราะห์ตามกราฟปิระมิด พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีสัดส่วนประชากรที่อยู่ในวัยทำงาน (15 – 60 ปี) หนาแน่นที่สุดจำนวน 3,141,591 คน คิดเป็นร้อยละ 69.02 ของประชากรกลุ่มจังหวัดทั้งหมด 4,551,498 คน ในขณะที่ประชากรที่อยู่ในวัยเด็กและเยาวชน (0 – 18 ปี) มีจำนวน 963,519 คน คิดเป็นร้อยละ 21.17 ของประชากรกลุ่มจังหวัดทั้งหมด

แผนภาพ 3 จำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จำแนกตามอายุ 0 – 101 ปี

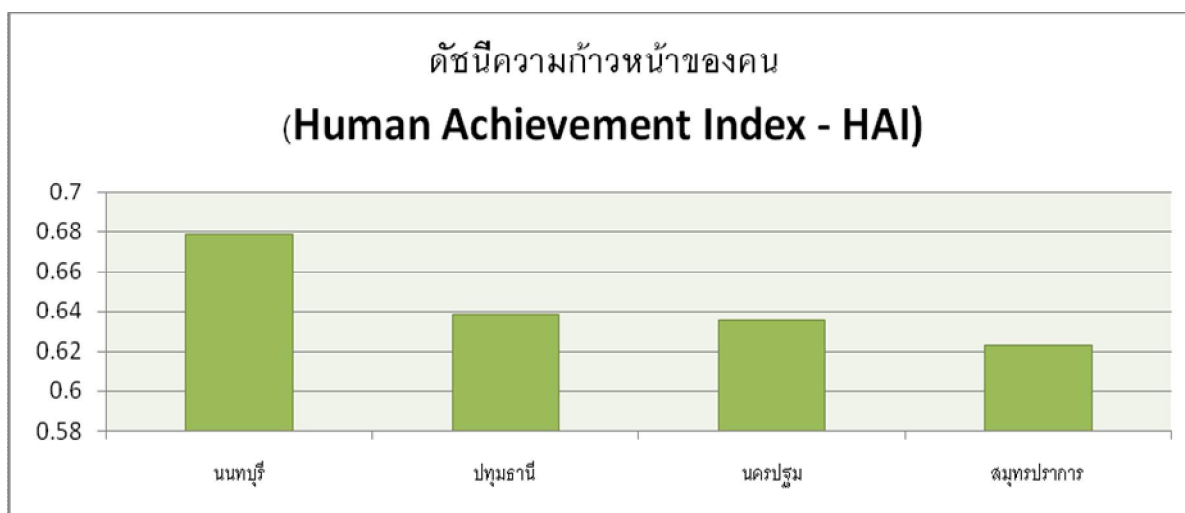

ตาราง 5 ดัชนีความก้าวหน้าของคนกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI)	
จังหวัด	ค่าดัชนี
นนทบุรี	0.6788
ปทุมธานี	0.6384
นครปฐม	0.6354
สมุทรปราการ	0.6231

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภาพที่ 4 ดัชนีความก้าวหน้าของคน

จากแผนภูมิดัชนีความก้าวหน้าของคนในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดนนทบุรีมีค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด (HAI) = 0.6788 เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านการคมนาคมและการสื่อสารมากที่สุดอยู่อันดับ 1 ของประเทศ มีค่าดัชนีย่อยด้านการคมนาคมและการสื่อสาร = 0.9425 (ค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ = 0.5754) ซึ่งมีตัวบ่งชี้คือ หมู่บ้านที่มีถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปี และประชากรมีโทรศัพท์มือถือมากที่สุดของประเทศอยู่อันดับ 1 จาก 77 จังหวัด และ จังหวัดสระบุรีมีความก้าวหน้าในการพัฒนาน้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัด ค่าดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) = 0.6341 ข้อมูลจากดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

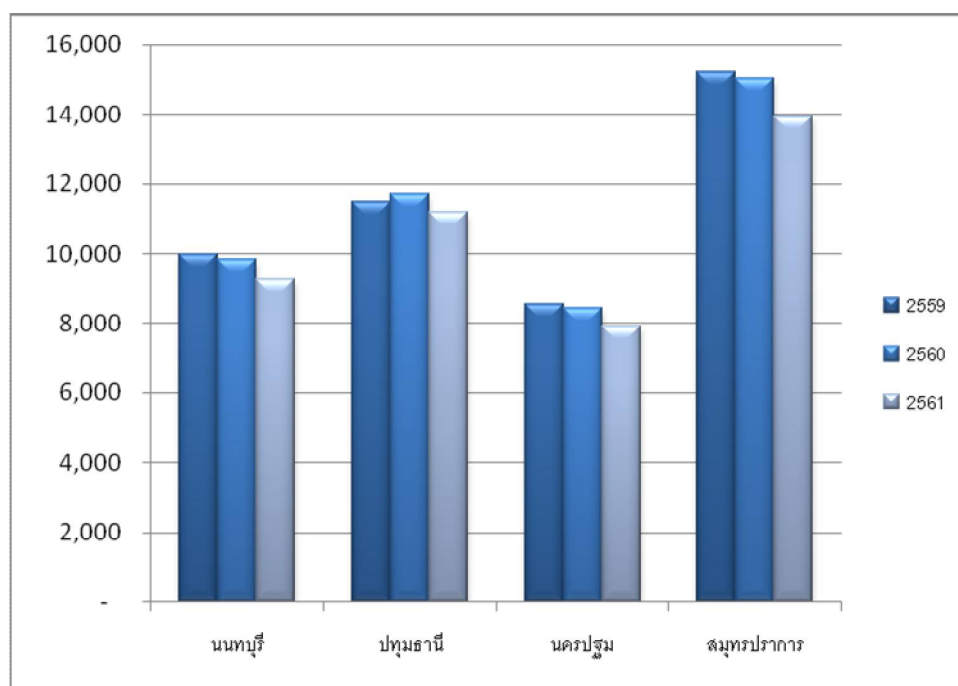
* ค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนมีค่ามากแสดงให้เห็นถึงการพัฒนานคนในจังหวัดอยู่ระดับสูง

จำนวนการเกิด (คน) 3 ปีซ้อนหลัง

ตาราง 6 จำนวนการการเกิด (คน) 3 ปีซ้อนหลัง ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล
(จำแนกตามปี พ.ศ. 2559 - 2561)

จังหวัด	2559	2560	2561
นนทบุรี	9,991	9,849	9,230
ปทุมธานี	11,481	11,690	11,183
นครปฐม	8,545	8,442	7,936
สมุทรปราการ	15,196	15,026	13,934

แผนภาพที่ 5 จำนวนการเกิด (คน) 3 ปีซ้อนหลัง

ที่มา : ระบบสถิติทางทะเบียน กรมการปกครอง

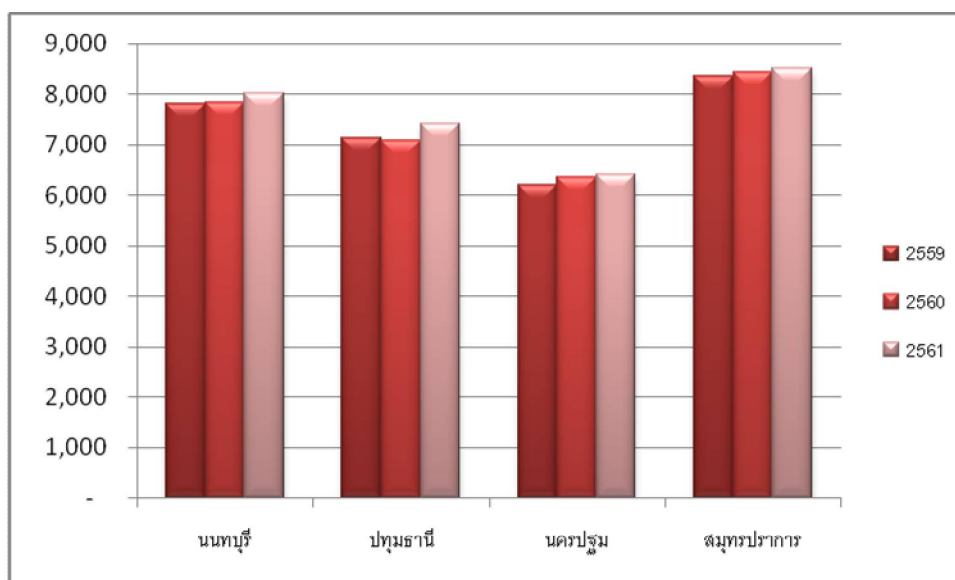
จากกราฟจำนวนการเกิดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล พบว่าเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี 2559 กับปี 2561 ทุกจังหวัดมีจำนวนการเกิดลดลง ส่วนจังหวัดปทุมธานี ในปี 2560 มีจำนวนการเกิดเพิ่มขึ้นจากปี 2559 แต่ในปี 2561 มีจำนวนการเกิดลดลงจากปี 2560 จำนวน 507 คน

จำนวนการเสียชีวิต (คน) 3 ปีย้อนหลัง

ตาราง 7 จำนวนการเสียชีวิต (คน) 3 ปีย้อนหลัง ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล
(จำแนก ตามปี พ.ศ. 2558 – 2560)

จังหวัด	2559	2560	2561
นนทบุรี	7,806	7,831	8,009
ปทุมธานี	7,119	7,079	7,407
นครปฐม	6,201	6,354	6,385
สมุทรปราการ	8,338	8,418	8,488

แผนภาพที่ 6 จำนวนการเสียชีวิต (คน) 3 ปีย้อนหลัง

ที่มา : ระบบสถิติทางทะเบียน กรมการปกครอง

จากกราฟจำนวนการเสียชีวิตของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล พบว่าเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี 2559 กับปี 2561 ทุกจังหวัดมีจำนวนการเสียชีวิตเพิ่มขึ้นทุกจังหวัด มีจำนวนเพิ่มขึ้นแทบทุกจังหวัด แต่มีจังหวัดปทุมธานี มีจำนวนการเสียชีวิตลดลง ในปี 2560 อยู่ที่ 7,079 โดยจังหวัดที่มีการเสียชีวิตมากสุดในกลุ่มจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ที่ 8,488 คน

ด้านสาธารณสุข

ตารางที่ 8 จำนวนหน่วยบริการสาธารณสุข ภาครัฐและภาคเอกชน ของกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	ภาครัฐ				ภาคเอกชน	
	โรงพยาบาล ศูนย์ (รพศ.)	โรงพยาบาล ทั่วไป (รพท.)	โรงพยาบาล ชุมชน (รพช.)	โรงพยาบาล ส่งเสริม สุขภาพ ตำบล (รพ.สต.)	โรงพยาบาล เอกชน	คลินิกเอกชน
นนทบุรี	1	-	6	76	12	562
ปทุมธานี	-	1	7	78	10	271
นครปฐม	1	-	8	134	5	380
สมุทรปราการ	1	1	4	72	24	396

ที่มา : กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ข้อมูล ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2562

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีหน่วยบริการสาธารณสุข ภาครัฐและภาคเอกชนทั้งสิ้น 2,050 แห่ง เป็นภาครัฐ 390 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19.02 เป็นภาคเอกชน 1,660 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80.98 จังหวัดนนทบุรี มีหน่วยบริการสาธารณสุขมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดเป็นจำนวน 657 แห่ง และจังหวัดปทุมธานีมีหน่วยบริการสาธารณสุขน้อยที่สุดกลุ่มจังหวัดเป็นจำนวน 367 แห่ง

ตารางที่ 9 สาเหตุการตาย จากโรคต่างๆ 5 อันดับแรก

อันดับ	ชื่อโรค	ปี 2560			ปี 2561			ปี 2562		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1	วัยชรา	14,369	17,991	32,360	13,058	16,477	29,535	8,899	11,276	20,175
2	หัวใจล้มเหลว	10,717	7,853	18,570	9,643	7,522	17,165	6,483	5,044	11,527
3	ความดันโลหิตสูง	4,826	3,866	8,692	4,458	4,912	9,370	3,161	3,349	6,510
4	การติดเชื้อในกระแสเลือด	4,041	4,194	8,235	4,734	4,003	8,737	3,373	2,989	6,362
5	หัวใจล้มเหลว	4,630	3,288	7,918	4,394	3,228	7,622	3,357	2,399	5,756

ที่มา : HDC Report กระทรวงสาธารณสุข ข้อมูล ณ วันที่ 17 มิถุนายน 2562

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีสาเหตุของการเสียชีวิตจากวัยชราเป็นอันดับ 1 และเมื่อวิเคราะห์ 3 ปีย้อนหลังการเสียชีวิตมีจำนวนลดลงทุกปี

ด้านแรงงาน

ตารางที่ 10 ภาพการณ์มีงานทำของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

จังหวัด	กำลังแรงงานในปัจจุบัน		กำลังแรงงาน ที่รอฤดูกาล	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน		
	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน		ทำงานบ้าน	เรียนหนังสือ	อื่นๆ
นนทบุรี	934,796	8,510		155,024	90,312	209,333
ปทุมธานี	914,348	13,944		405,934	154,834	95,333
นครปฐม	66,149	3,912	599	80,362	62,866	124,779
สมุทรปราการ	1,342,817	22,416	2,288	177,572	108,352	214,459

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

จากตารางจะเห็นได้ว่าภาพการณ์มีงานทำของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีผู้มีกำลังแรงงานในปัจจุบัน จำนวน 3,306,892 คน มีผู้มีงานทำทั้งหมด จำนวน 3,258,110 คน คิดเป็นร้อยละ 98.52 ของผู้มีกำลังแรงงานในปัจจุบัน และจังหวัดสมุทรปราการมีผู้มีงานทำมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด จำนวน 1,342,817 คน คิดเป็นร้อยละ 40.61 ของผู้มีกำลังแรงงานในปัจจุบัน

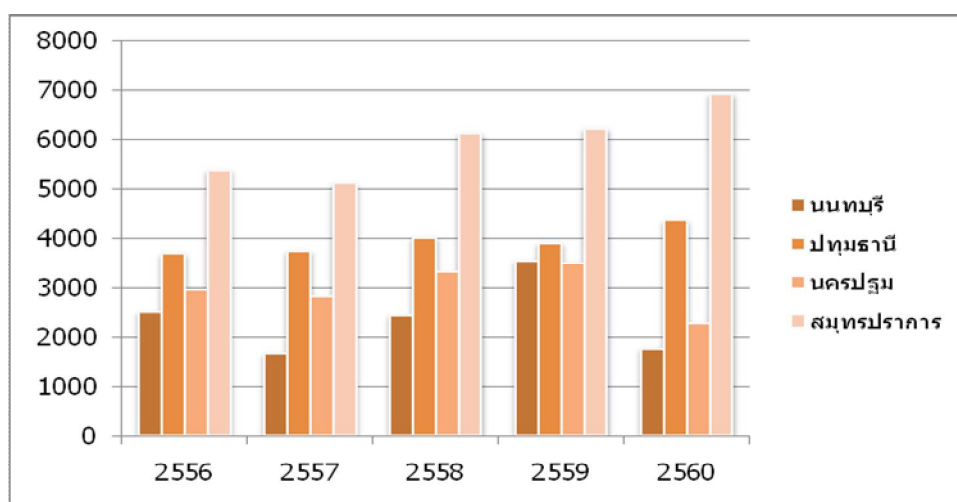
ตารางที่ 11 จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ. 2556-2560

ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

จังหวัด	2556	2557	2558	2559	2560
นนทบุรี	2516	1672	2430	3556	1778
ปทุมธานี	3706	3754	4024	3913	4362
นครปฐม	2964	2828	3326	3511	2280
สมุทรปราการ	5380	5123	6126	6229	6936

ที่มา: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

แผนภาพที่ 7 จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน

จากกราฟเมื่อเปรียบเทียบจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ. 2556-2560 ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี และมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด โดยในปี 2560 อยู่ที่ 6,936 คน คิดเป็นร้อยละ 45.17 ของจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานในปี 2560 ทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด

ด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) เป็นการคำนวณหาค่าเฉลี่ยโดยการนำ GRP หรือ GPP ในราคาประจำปีหารด้วยจำนวนประชากรในพื้นที่ มีใช้ตัวเลขที่แสดงถึงระดับรายได้ที่ประชาชนได้รับจากการประกอบอาชีพโดยตรง แต่อธิบายถึงค่าเฉลี่ยที่ได้นับเป็นตัวเลขที่แสดงศักยภาพในการผลิตของกลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อประชากร 1 คน โดยใช้แหล่งข้อมูลจากสำนักบัญชีประชาชาติ สคช. ในการนำเสนอข้อมูล

ตาราง 12 จำนวนแสดงผลิตภัณฑ์ต่อหัว ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล
จำแนกตามผลิตภัณฑ์ต่อหัว

จังหวัด	ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (บาทต่อปี)
นนทบุรี	316,625
ปทุมธานี	380,688
นครปฐม	332,628
สมุทรปราการ	717,053

ที่มา : สคช. มิถุนายน 2560

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล อยู่ที่ 1,746,994 บาทต่อปี ส่วนใหญ่อยู่นอกภาคการเกษตร ซึ่งภาคที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงที่สุดคือ โดยจังหวัดสมุทรปราการมีส่วนผลิตภัณฑ์ต่อหัวมากที่สุดของกลุ่มจังหวัดอยู่ที่ 717,053 บาทต่อปี จังหวัดนนทบุรีมีส่วนผลิตภัณฑ์ต่อหัวน้อยที่สุดของกลุ่มจังหวัดอยู่ที่ 316,625 บาทต่อปี

ตารางที่ 13 รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล พ.ศ. 2552 – 2560

(หน่วย : บาท)

จังหวัด	2552	2554	2556	2558	2560
นนทบุรี	34,626.28	35,119.70	30,663.60	36,884.00	40,860.88
ปทุมธานี	26,686.22	21,615.50	33,461.30	41,056.90	41,483.71
นครปฐม	24,988.67	22,954.80	30,855.50	40,347.00	32,760.69
สมุทรปราการ	23359.38	23797.90	29575.30	25457.20	28711.77

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

ตารางที่ 14 หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม
ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล พ.ศ. 2552 – 2560

(หน่วย : บาท)

จังหวัด	วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	2552	2554	2556	2558	2560
นนทบุรี	หนี้สินทั้งสิ้น	240,769.00	258,853.40	260,752.20	277,605.70	288,940.49
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	44,818.00	60,604.70	46,697.00	58,402.30	79,697.04
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	58,783.00	18,680.60	26,538.60	9,718.10	39,565.04
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	584.00	0	1,700.40	0	742.99
	เพื่อใช้ในการศึกษา	871.00	191.80	1,701.00	1,522.10	2,793.66
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	135,712.00	178,498.60	182,600.40	207,012.80	165,168.33
	อื่น ๆ	0	877.70	1,514.70	950.40	973.44
ปทุมธานี	หนี้สินทั้งสิ้น	220,761.00	145,293.00	386,957.40	221,748.20	294,901.20
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	54,539.00	75,798.00	113,850.30	95,829.00	97,569.99
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	26,072.00	20,994.10	13,199.20	7,377.00	8,647.09
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	6,479.00	1,882.80	905.70	6,846.50	6,242.83
	เพื่อใช้ในการศึกษา	1,615.00	448.40	1,237.50	858.00	2,690.12
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	132,028.00	46,111.50	257,560.00	110,837.80	179,751.17
	อื่น ๆ	28.00	58.10	204.60	0	0
นครปฐม	หนี้สินทั้งสิ้น	101,030.00	59,484.40	175,893.90	153,504.00	75,904.34
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	20,330.00	22,071.50	48,430.70	55,638.30	46,341.43
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	15,576.00	10,317.50	8,794.00	22,321.50	5,024.39
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	7,261.00	8,089.60	16,850.10	22,494.50	6,675.00
	เพื่อใช้ในการศึกษา	2,036.00	456.40	103.50	3,131.40	1,716.10
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	55,423.00	14,804.80	101,625.00	49,842.90	16,102.12
	อื่น ๆ	404.00	3,744.60	90.60	75.40	45.30

สมุทรปราการ	หนี้สินทั้งสิ้น	117,361.00	115,168.80	207,741.10	87,647.20	179,803.61
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	33,028.00	41,836.50	59,330.20	40,380.00	41,492.81
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	6,909.00	2,895.40	14,035.80	1,981.90	3,025.70
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	1,312.00	420.00	92.50	0	212.26
	เพื่อใช้ในการศึกษา	1,201.00	461.70	124.40	160.10	568.94
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	74,700.00	69,555.10	134,158.20	45,125.20	134,503.89
	อื่น ๆ	117,361.00	115,168.80	207,741.10	87,647.20	179,803.61

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

เมื่อเปรียบเทียบหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล พ.ศ. 2552 – 2560 จะเห็นได้ว่าหนี้สินทั้งสิ้นของทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2560 จังหวัดปทุมธานีมีหนี้สินทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อครัวเรือนมากที่สุดอยู่ที่ 294,901.20 บาท

ภาคอุตสาหกรรม

ภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีโครงสร้างอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดมีลักษณะคล้ายคลึงกันและมีนิคม/เขตอุตสาหกรรม ประกอบด้วย นิคมอุตสาหกรรมบางปู นิคมอุตสาหกรรมบางพลี

ตาราง 15 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล
จำแนกจากจำนวนโรงงาน (แห่ง)

จังหวัด	โรงงาน (แห่ง)
นนทบุรี	2,034
ปทุมธานี	3,949
นครปฐม	3,493
สมุทรปราการ	7,765
รวม	17,241

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม ธันวาคม 2561

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 17,241 แห่ง โดยจากข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรมพบว่า โรงงานอุตสาหกรรมที่มีการทะเบียนมากที่สุดของกลุ่มจังหวัด อยู่ที่จังหวัดสมุทรปราการ 7,765 แห่ง และน้อยที่สุดอยู่ที่จังหวัดนนทบุรี 2,034 แห่ง

ภาคเกษตรกรรม

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรหลากหลายประเภท ทั้งพืชผักผลไม้ ปศุสัตว์ และการประมง มีศูนย์วิจัยข้าวตั้งอยู่ในจังหวัดปทุมธานี มีตลาดค้าส่งค้าปลีกสินค้าเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ ตลาดไท จังหวัดปทุมธานี มีแหล่งผลิตกล้วยไม้ที่สำคัญของประเทศอยู่

ที่จังหวัดนครปฐม และมีการเลี้ยง ไก่เนื้อ สุกร เป็ดเนื้อ เป็ดไข่ ไก่ไข่ มีการทำประมงทั้งน้ำจืดน้ำเค็มใน จังหวัดนครปฐม และสมุทรปราการ และพื้นที่กลุ่มจังหวัดได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

ตาราง 16 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด พ.ศ. 2557 – 2560

หน่วย: ครัวเรือน

จังหวัด	2557	2558	2559	2560
นนทบุรี	13,586	14,883	16,111	16,734
ปทุมธานี	19,801	22,262	23,338	24,401
นครปฐม	46,428	48,550	49,082	49,640
สมุทรปราการ	10,560	12,976	13,787	14,695

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จากตารางจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีศักยภาพทางการเกษตร ภาคการเกษตรมีความสำคัญต่อกลุ่มจังหวัด และยังคงประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพิ่มขึ้นทุกปีเมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2557 – 2560 และมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดได้แก่จังหวัดนครปฐมโดยในปี 2560 มีจำนวนครัวเรือน เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรจำนวน 49,640 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 47.07 ของจำนวนครัวเรือน เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด

ภาคการท่องเที่ยว

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย เป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้ง ชาวไทยและต่างประเทศ โดยมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน วัด แหล่งท่องเที่ยว เชิงธรรมชาติ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ เป็นต้น อีกทั้งยังมีพื้นที่ติดกับเมืองหลวง จึงทำให้การโดยสารคมนาคม มายังกลุ่มจังหวัดเป็นไปได้ด้วยสะดวก

ตาราง 17 การเปรียบเทียบจำนวนผู้เยี่ยมเยือน/รายได้จากการท่องเที่ยว ปี 2558 – 2560

(ล้านบาท)

จังหวัด	รายการ	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
นนทบุรี	จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือน	2,045,867	2,090,095	2,514,677
	รายได้จากการท่องเที่ยว	3,037.15	3,177.98	3,963.09
ปทุมธานี	จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือน	1,815,389	1,896,549	2,014,281
	รายได้จากการท่องเที่ยว	2,711.66	2,876.04	3,172.61
นครปฐม	จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือน	3,115,086	3,679,645	3,921,153
	รายได้จากการท่องเที่ยว	4,041.89	5,033.79	5,549.04
สมุทรปราการ	จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือน	2,780,429	2,900,180	3,218,934
	รายได้จากการท่องเที่ยว	4,901.16	5,265.36	6,144.65

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

เมื่อเปรียบเทียบ ปี 2560 – 2561 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดสมุทรปราการ มีรายได้ จากการท่องเที่ยวมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดอยู่ที่ 6,144.65 ล้านบาท จังหวัดปทุมธานีมีรายได้จากการท่องเที่ยว มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดอยู่ที่ 3,172.61 ล้านบาท

ลักษณะทางสังคม

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีอาณาเขตพื้นที่ติดกับกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะสังคมมีลักษณะเป็นสังคม มีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีความพร้อมด้านระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและสิ่งเอื้อต่อการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และมีการเปลี่ยนแปลงการผลิตจากภาคเกษตรกรรมเป็นการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ประกอบกับกลุ่มจังหวัดเป็นกลุ่มจังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร จึงมีสถาบันการศึกษาในทุกระดับชั้นเป็นจำนวนมาก จึงมีประชากรโดยเฉพาะวัยเยาวชนที่เข้ามาศึกษาต่อทั้งในพื้นที่เองและในกรุงเทพมหานคร วัยแรงงานหลังไหลย้ายถิ่นทั้งแบบถาวรและชั่วคราวเพื่อเข้ามาทำงานอีกด้วย ส่งผลให้เกิดความหนาแน่นของประชากร แต่ก็ยังมีประชากรดั้งเดิมในพื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงทำการเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และประมงเป็นหลัก ส่วนประชากรวัยแรงงานงานยุคใหม่ส่วนใหญ่หันหน้าเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรม เนื่องด้วยในพื้นที่มีการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังมีรายได้เป็นที่แน่นอนกว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ที่ต้องอาศัยฤดูกาล และผลกระทบจากอุทกภัย ปัจจัยเสี่ยงทางด้านสังคมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล อาทิ ด้วยอาณาเขตที่เชื่อมต่อกับเมืองหลวง มักจะพบปัญหาเรื่องยาเสพติด ในด้านเป็นพื้นที่พักอาศัยที่ชนส่งมาจากภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อรอการขนถ่ายไปยังอีกที่หนึ่ง ด้านสุขภาพ มีประชากรที่เจ็บป่วย พิกัดหรือเจ็บเรื้อรัง ป่วยด้วยโรคเอดส์ รวมทั้งมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพ (สูบบุหรี่/ดื่มสุรา) และจำนวนประชากรต่อแพทย์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ในขณะที่มีผู้ป่วยโรคจิต/โรคประสาทสูงกว่าค่าเฉลี่ย ด้านการศึกษา จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย จำนวนประชากร ที่ไม่มีการศึกษาคุณภาพการศึกษา และอัตราการเข้าเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ผู้สูงอายุที่อยู่โดยลำพัง เด็กกำพร้า เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ เด็กอายุ 15 - 17 ปี ที่ทำงานครัวเรือนที่มีหัวหน้าครอบครัวเป็นม่าย หย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ ในขณะที่มีคดีประทุษร้ายและคดียาเสพติดสูงกว่าค่าเฉลี่ย รวมทั้งการขยายตัวด้านธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ส่งผลให้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทเข้าสู่สังคมเมืองอย่างเห็นได้ชัด

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สภาวะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนปริมณฑลพบว่า มีแหล่งแร่ ที่สำคัญในอุตสาหกรรมก่อสร้าง มีศักยภาพด้านชลประทานสูง อย่างไรก็ตามก็มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ น้อย ดินเสื่อมโทรมและมีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (ขยะ สิ่งปฏิกูล ฝุ่น) มีประเด็นสำคัญ คือ

ที่ดิน พื้นที่กลุ่มจังหวัดส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม สภาพดินเป็นกรดปานกลางถึง พื้นที่ป่าไม้โดยรวมมีน้อยกว่าระดับที่เหมาะสมต่อระบบนิเวศ ดินเสื่อมโทรมเนื่องจากการขาดการบำรุงรักษาดิน การใช้ดินไม่เหมาะสมกับสมรรถนะของดิน และเกินศักยภาพของดิน และจังหวัดสมุทรปราการมีสภาพป่าชายเลนเสื่อมโทรมส่งผลให้มีการกัดเซาะดินพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล

น้ำ ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนปริมณฑล มีแม่น้ำไหลผ่าน 2 สาย ประกอบด้วย แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำท่าจีน โดยที่แม่น้ำเจ้าพระยา เป็นแม่น้ำสายหลักของกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นรากฐานของการผลิตในภาค การผลิตของกลุ่มจังหวัดไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการท่องเที่ยว ซึ่งมีปัญหาใน การระบายน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้คุณภาพน้ำ ในแม่น้ำสายหลักเกิดความเสื่อมโทรม เช่น แม่น้ำ เจ้าพระยา เป็นต้น

สิ่งแวดล้อม เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีผู้ร้องเรียนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมสูงเป็นอันดับ 1 ปัญหาขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลเป็นปัญหาที่มีผู้ร้องเรียนมากที่สุดของกลุ่มจังหวัด เมื่อเทียบกับปัญหาอื่น ๆ รองลงมาคือ ปัญหา ของเสียอันตราย ปัญหาเสียงดังรบกวน ปัญหาน้ำเสีย ฝุ่นเขม่าควัน และปัญหากลิ่นเหม็น เป็นต้น

โครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคมขนส่ง กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ตั้งอยู่ภาคกลางของประเทศอยู่ติดกับ กรุงเทพมหานคร จึงเป็นศูนย์กลางการขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ

ทางบก มีเส้นทางสำคัญที่ผ่านกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

ถนนพหลโยธิน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 ที่วิ่งผ่านจังหวัด มุ่งหน้าสู่ภาคเหนือของประเทศไทย

ถนนเพชรเกษม ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 เป็นเส้นทางที่ไปยังจันทบุรี

ทางหลวงพิเศษสายมอเตอร์เวย์ ผ่านจังหวัดปทุมธานี และสมุทรปราการ มุ่งหน้าสู่ภาคตะวันออก

ขนส่งทางน้ำที่สำคัญ

เส้นทางคมนาคมทางน้ำของกลุ่มจังหวัด ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยาผ่านจังหวัดปทุมธานี และ นนทบุรี และกลุ่มจังหวัดมีท่าเทียบเรือที่สำคัญ ท่าเรือวิบูลย์ศรี ท่าเรือพระประแดง ท่าเรือคลองด่าน ท่าเรือ ข้ามฟากเกษตรราบริมอุทยานพาหนะข้ามฟาก

ทางรถไฟ กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดปทุมธานี มีเส้นทางรถไฟระหว่างสายเหนือ และสายสายตะวันออกเฉียงเหนือผ่าน

ทางอากาศ มีท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ ในพื้นที่อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

การเข้าถึงบริการสาธารณะ

ไฟฟ้า การเข้าถึงไฟฟ้าของประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี และค่อนข้างครอบคลุม ทั้งบ้านที่อยู่อาศัย และกิจการอุตสาหกรรม

น้ำประปา การเข้าถึงบริการของน้ำประปาในครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง มีอัตราการใช้น้ำ เพิ่มขึ้นทุกปี

อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) คือ อาสาสมัครที่ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณะในชุมชน และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีหน้าที่สำรวจข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับบริการ เฝ้าระวัง ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาด้านสังคมเบื้องต้น ประสานระหว่างชุมชนกับกระทรวง พม. เป็นต้น

ตาราง 18 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

นนทบุรี	2,573
ปทุมธานี	1,225
นครปฐม	1,171
สมุทรปราการ	875
รวม	

ที่มา : กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

หน่วยงานกระทรวง พม. ในพื้นที่ (One Home)

One Home คือ การขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ (Area Based) โดยให้มีการขับเคลื่อนงานเป็นทีมอย่างมีระบบภายใต้ความร่วมมือการบูรณาการงานของหน่วยงาน พม.ในพื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่ร่วมกันอย่างมีเอกภาพ ภายใต้แนวคิด “บ้านเดียวกัน”

แผนภาพที่ 8 จำนวนหน่วยงานกระทรวง พม. ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (One Home)

หน่วยงานพม. 55 หน่วย		
นนทบุรี	20	หน่วย
ปทุมธานี	18	หน่วย
นครปฐม	4	หน่วย
สมุทรปราการ	5	หน่วย
การเคหะชุมชน	7	หน่วย
พอช.กทม.ปริมณฑล	1	หน่วย

ส่วนที่ 3

สถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

ความเป็นมาการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนครปฐม และ จังหวัดสมุทรปราการ โดยให้จังหวัดนครปฐมเป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด

การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด เพื่อให้ทราบข้อมูลสถานการณ์และประเด็นปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นในรอบปี สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทางสังคม และเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และประเด็นปัญหาทางสังคมเป็นแนวทางในการจัดทำคำของบประมาณแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดต่อไป

สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีประชากรเด็กและเยาวชน (อายุแรกเกิด – 25 ปีบริบูรณ์) ในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวน 1,406,389 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 ของประชากรทั้งหมด แยกเป็นเพศชาย 710,681 คน เป็นเพศหญิง 695,708 คน ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

ตาราง 19 จำนวนประชากรเด็กและเยาวชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล
จำแนกตามเพศ และช่วงอายุ

จังหวัด	อายุ 0-17 ปี			อายุ 18-25 ปี		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
นนทบุรี	115,735	110,166	225,901	60,900	62,366	123,266
ปทุมธานี	120,966	114,948	235,914	60,946	66,188	127,134
นครปฐม	91,962	86,772	178,734	53,420	53,753	107,173
สมุทรปราการ	136,739	129,763	266,502	70,013	71,752	141,765

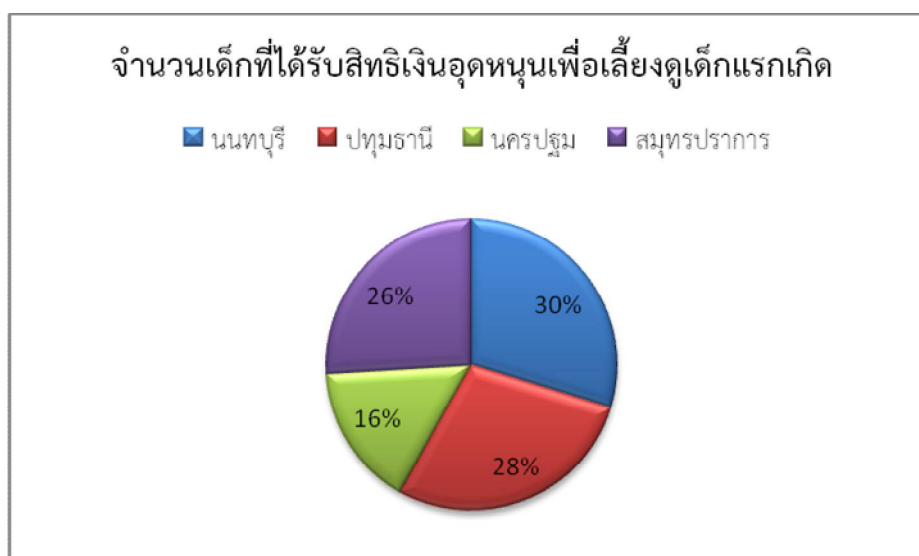
ที่มา : ระบบสถิติทางทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561

ตาราง 20 จำนวนเด็กที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จังหวัด	จำนวนเด็กที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
นนทบุรี	379
ปทุมธานี	361
นครปฐม	202
สมุทรปราการ	330

ที่มา : ข้อมูลจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300 ปี 2561

แผนภาพที่ 9 จำนวนเด็กที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

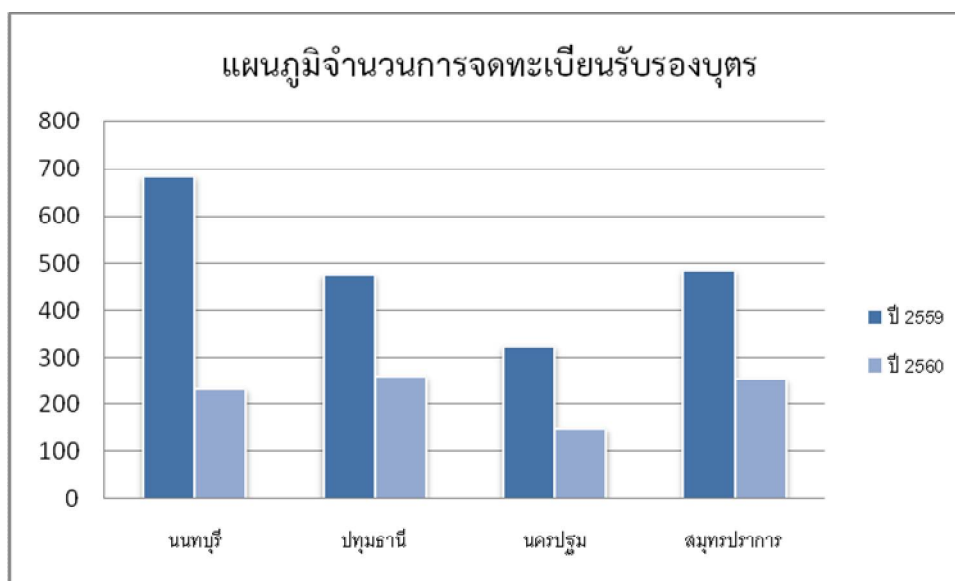
จากตารางข้อมูลและแผนภูมิแสดง จำนวนเด็กที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในปี พ.ศ. 2561 ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล พบว่าจังหวัดนนทบุรีมีจำนวนเด็กที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด อยู่ที่ 379 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนเด็กที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด และจังหวัดนครปฐมมีจำนวนเด็กที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดน้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัด อยู่ที่ 202 ราย คิดเป็นร้อยละ 16 ของจำนวนเด็กที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 21 จำนวนการจดทะเบียนรับรองบุตร ปี 2559 – 2560

จังหวัด	จำนวนการจดทะเบียนรับรองบุตร	
	ปี 2559	ปี 2560
นนทบุรี	684	233
ปทุมธานี	475	260
นครปฐม	323	148
สมุทรปราการ	485	254

ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

แผนภาพที่ 10 จำนวนการจดทะเบียนรับรองบุตร ปี 2559 – 2560

จากแผนภูมิแสดงให้เห็นว่าจำนวนการจดทะเบียนรับรองบุตรบุญธรรมปี พ.ศ. 2560 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ในทุกจังหวัดของกลุ่มจังหวัดมีจำนวนลดลงจากปี 2559 จังหวัดปทุมธานีมีการจดทะเบียนรับรองบุตรบุญธรรมปี พ.ศ. 2560 มากที่สุดอยู่ที่ 260 ราย และจังหวัดนครปฐมน้อยที่สุดอยู่ที่ 148 ราย

สถานการณ์ด้านครอบครัว

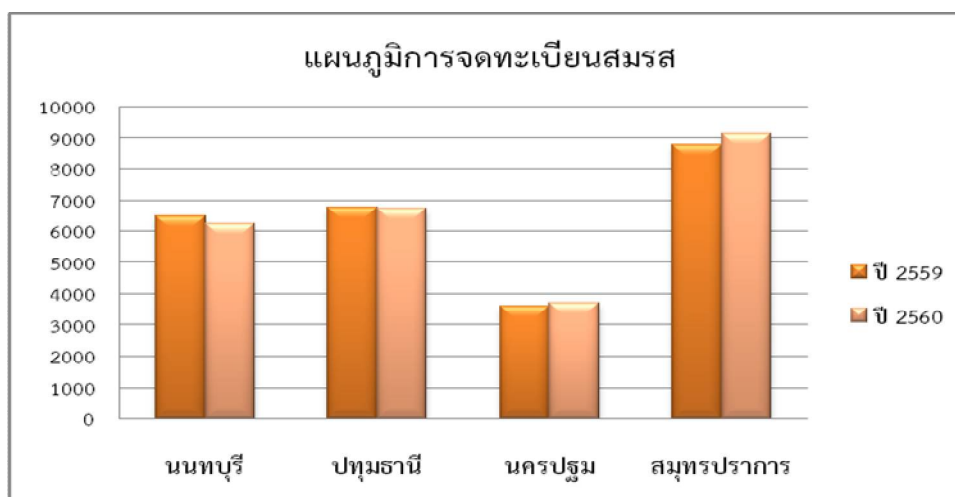
กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีจำนวนครัวเรือนในปี พ.ศ. 2561 จังหวัดนนทบุรี มีจำนวน 526 พันครัวเรือน จังหวัดปทุมธานี มีจำนวน 502 พันครัวเรือน จังหวัดนครปฐม มีจำนวน 362 พันครัวเรือน และจังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวน 703 พันครัวเรือน ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ตารางที่ 22 จำนวนการจดทะเบียนสมรส ปี 2559 – 2560

จังหวัด	การจดทะเบียนสมรส	
	ปี 2559	ปี 2560
นนทบุรี	6,474	6,215
ปทุมธานี	6,750	6,736
นครปฐม	3,598	3,711
สมุทรปราการ	8,796	9,135

ที่มา ระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

แผนภาพที่ 11 จำนวนการจดทะเบียนสมรส ปี 2559 – 2560

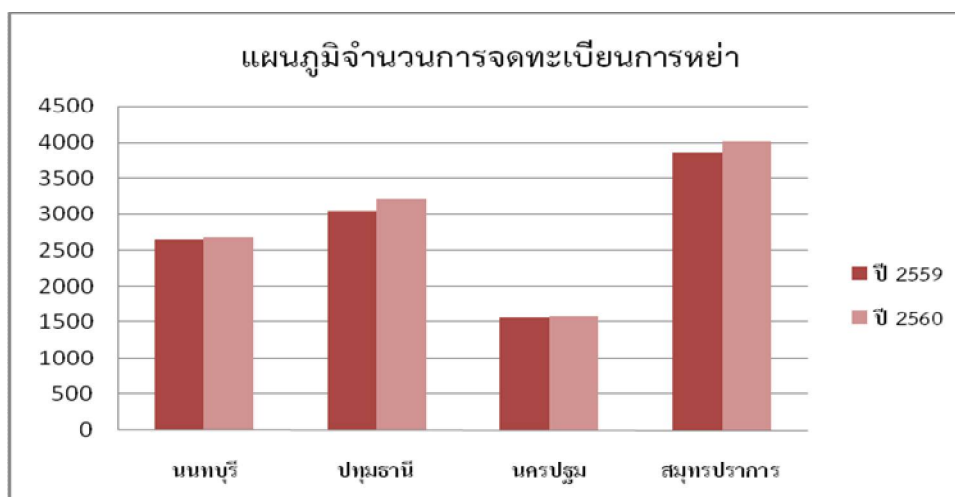
จากแผนภูมิแสดงให้เห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบจำนวนการจดทะเบียนสมรสปี พ.ศ. 2559 - 2560 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี มีการจดทะเบียนสมรสลดลง ส่วนจังหวัด นครปฐม และสมุทรปราการ มีจำนวนเพิ่มขึ้น จากปี 2559 จังหวัดสมุทรปราการมีการจดทะเบียนสมรสปี พ.ศ. 2560 มากที่สุดอยู่ที่ 9,135 ราย และจังหวัดนครปฐมน้อยที่สุดอยู่ที่ 3,711 ราย

ตารางที่ 23 จำนวนการจดทะเบียนการหย่า ปี 2559 – 2560

จังหวัด	การจดทะเบียนการหย่า	
	ปี 2559	ปี 2560
นนทบุรี	2,654	2,678
ปทุมธานี	3,043	3,208
นครปฐม	1,564	1,578
สมุทรปราการ	3,864	4,009

ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

แผนภาพที่ 12 จำนวนการจดทะเบียนการหย่า ปี 2559 – 2560

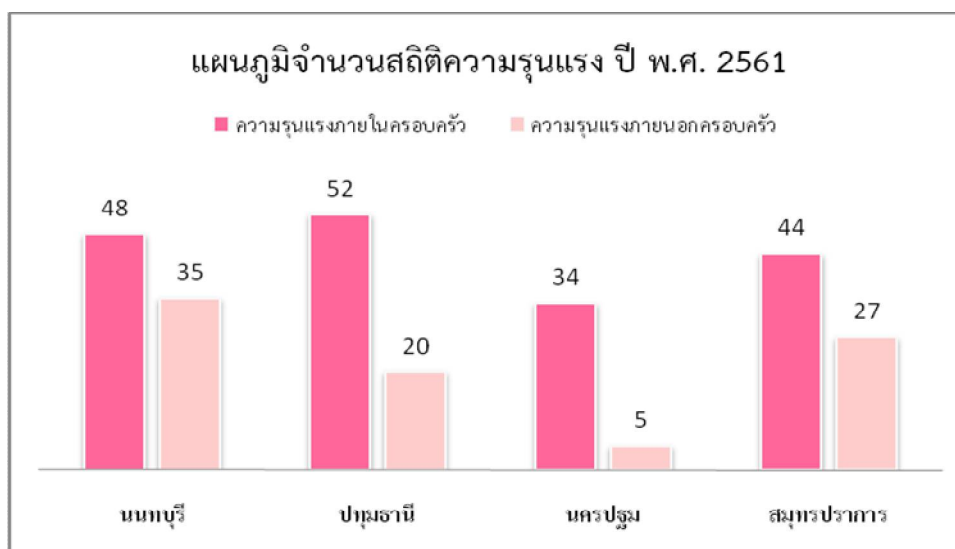
จากแผนภูมิแสดงให้เห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบจำนวนการจดทะเบียนการหย่าปี พ.ศ. 2559 - 2560 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ในทุกจังหวัดมีการจดทะเบียนการหย่าเพิ่มขึ้น การจดทะเบียนการหย่าในปี พ.ศ. 2560 จังหวัดสมุทรปราการมีการจดทะเบียนการหย่ามากที่สุดอยู่ที่ 4,009 ราย และจังหวัดนครปฐมน้อยที่สุดอยู่ที่ 1,578 ราย

ตารางที่ 24 จำนวนสถิติความรุนแรง ปี พ.ศ. 2561

จังหวัด	ความรุนแรงภายในครอบครัว	ความรุนแรงภายนอกครอบครัว
นนทบุรี	48	35
ปทุมธานี	52	20
นครปฐม	34	5
สมุทรปราการ	44	27

ที่มา : ศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300 ปี พ.ศ. 2561

แผนภาพที่ 13 จำนวนสถิติความรุนแรง ปี 2561

จากแผนภูมิจำนวนสถิติความรุนแรงปี พ.ศ. 2561 เห็นได้ว่าทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีสถิติความรุนแรงภายในครอบครัว สูงกว่า สถิติความรุนแรงภายนอกครอบครัว จังหวัดปทุมธานีมีสถิติความรุนแรงภายในครอบครัวมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด จำนวน 52 ราย และจังหวัดนนทบุรีมีสถิติความรุนแรงภายนอกครอบครัวมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด จำนวน 35 ราย

สถานการณ์ด้านผู้สูงอายุ

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ทั้งสิ้น 713,625 คน แยกเป็นเพศชาย 304,762 คน เป็นเพศหญิง 408,863 คน คิดเป็นร้อยละ 15.54 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด ซึ่งถือว่าได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตามเกณฑ์ที่องค์การสหประชาชาติกำหนดไว้

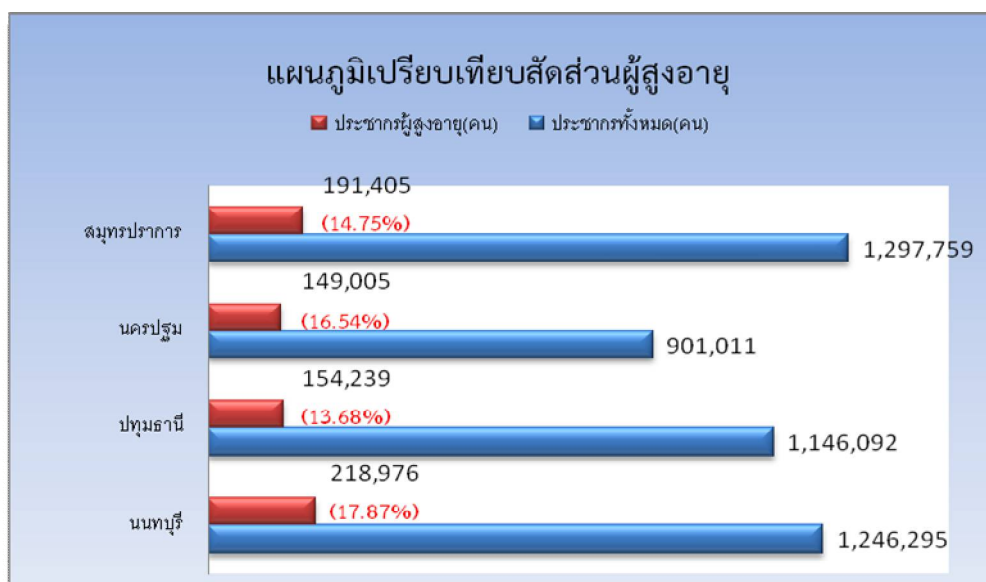
สัดส่วนประชากรต่อทั้งหมดต่อประชากรผู้สูงอายุ

ตารางที่ 25 สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ

จังหวัด	ประชากรทั้งหมด(คน)	ประชากรผู้สูงอายุ(คน)	สัดส่วน
ทั่วประเทศ	66,413,979	10,666,803	16.06%
รวมกลุ่มจังหวัด	4,551,498	713,625	15.54%
นนทบุรี	1,225,565	218,976	17.87%
ปทุมธานี	1,127,163	154,239	13.68%
นครปฐม	901,011	149,005	16.54%
สมุทรปราการ	1,297,759	191,405	14.75%

ที่มา : ระบบสถิติการลงทะเบียน กรมการปกครอง 31 ธ.ค. 61

แผนภาพที่ 14 เปรียบเทียบสัดส่วนผู้สูงอายุ

การคำนวณอัตราส่วนเมื่อเปรียบเทียบระหว่างจำนวนประชากรทั้งหมดกับจำนวนประชากรผู้สูงอายุ เมื่อพิจารณาสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล พบว่าจังหวัดนนทบุรี 17.87% (218,976 คน) จังหวัดปทุมธานี 13.68% (154,239 คน) จังหวัดนครปฐม 16.54% (149,005 คน) และ จังหวัดสมุทรปราการ 14.75% (191,405 คน) รวมประชากรผู้สูงอายุของกลุ่มจังหวัดทั้งสิ้น 15.54 %

(713,625 คน) พิจารณาตามเกณฑ์ประชากรชาติขององค์การสหประชาชาติ (UN) ทุกจังหวัดเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว (Aging Society)

สถานการณ์ผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดที่ทำงาน

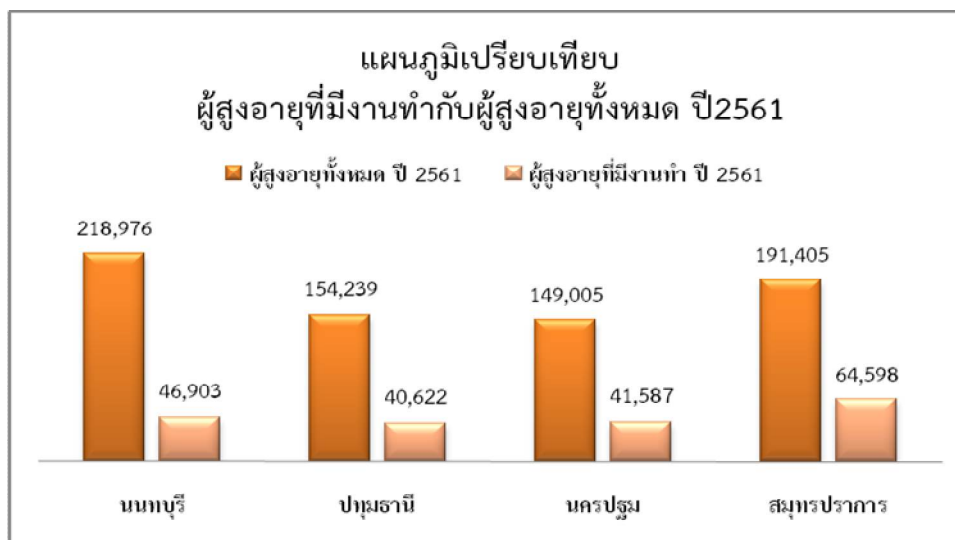
การสำรวจข้อมูลผู้ที่มีงานทำของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี ส่งผลให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ รวมทั้งโครงสร้างของประชากรและโครงสร้างของกำลังแรงงานเปลี่ยนแปลงไป ทำให้มีผู้สูงอายุที่ยังต้องทำงานเพิ่มขึ้นด้วย

ตารางที่ 26 ตารางเปรียบเทียบผู้สูงอายุที่มีงานทำกับผู้สูงอายุทั้งหมด ปี 2561

จังหวัด	ผู้สูงอายุทั้งหมด ปี 2561	ผู้สูงอายุที่มีงานทำ ปี 2561	เปอร์เซ็นต์
รวม	713,625	193,710	27.14
นนทบุรี	218,976	46,903	21.42
ปทุมธานี	154,239	40,622	26.34
นครปฐม	149,005	41,587	27.91
สมุทรปราการ	191,405	64,598	33.75

ที่มา : สนง.สถิติแห่งชาติ

แผนภาพที่ 15 เปรียบเทียบผู้สูงอายุที่มีงานทำกับผู้สูงอายุทั้งหมด ปี 2561

จากการสำรวจภาวะการทำงานของผู้สูงอายุในปี 2561 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีจำนวนผู้สูงอายุที่ทำงานจำนวน 193,710 คน (คิดเป็น 27.14%) จากจำนวนผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดทั้งสิ้น 713,625 คน โดยส่วนใหญ่เป็นประชากรผู้สูงอายุของจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 64,598 คน (คิดเป็น 33.75%) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 41,587 คน (คิดเป็น 27.91%) จังหวัดปทุมธานี 40,622 คน (คิดเป็น 26.34%) และจังหวัดนนทบุรี 46,903 คน (คิดเป็น 21.42%) ตามลำดับ

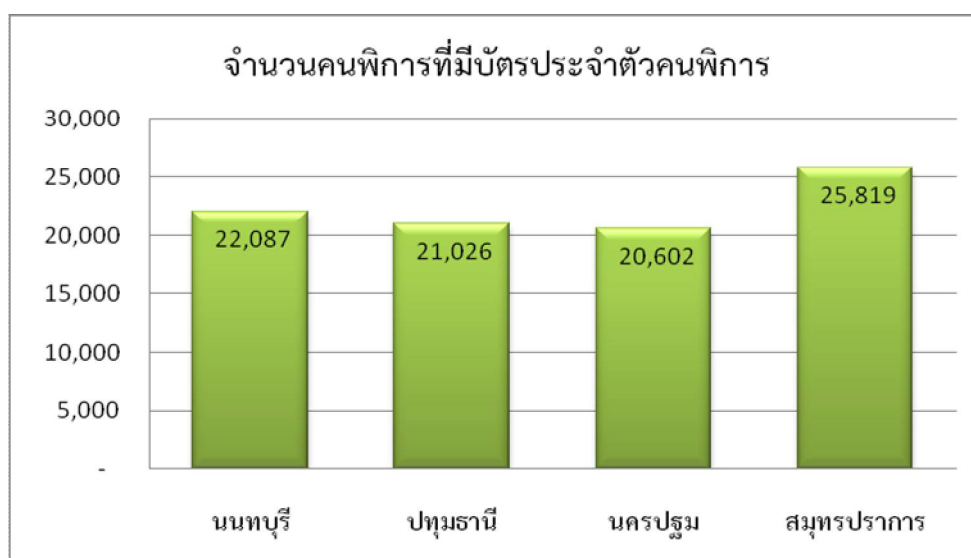
สถานการณ์ด้านผู้พิการ

ตารางที่ 27 สถิติข้อมูลผู้พิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ

จังหวัด	ประเภทความพิการ								
	ทางการเห็น			ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย			ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
นนทบุรี	698	623	1,321	1,678	1,939	3,617	5,149	4,293	9,442
ปทุมธานี	646	552	1,198	1,554	1,803	3,357	5,645	4,754	10,399
นครปฐม	695	665	1,360	1,549	1,735	3,284	5,890	4,887	10,777
สมุทรปราการ	676	662	1,338	1,818	1,876	3,694	7,210	6,278	13,488
จังหวัด	ประเภทความพิการ								
	ทางจิตใจหรือพฤติกรรม			ทางสติปัญญา			ทางการเรียนรู้		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
นนทบุรี	1,144	918	2,062	769	583	1,352	169	48	217
ปทุมธานี	957	823	1,780	883	676	1,559	146	40	186
นครปฐม	917	656	1,573	777	552	1,329	100	38	138
สมุทรปราการ	967	713	1,680	1,132	803	1,935	168	51	219
จังหวัด	ประเภทความพิการ								
	ทางการเรียนรู้			ทางออทิสติก			พิการมากกว่า 1 ประเภท		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
นนทบุรี	169	48	217	472	85	557	1,948	1,566	3,514
ปทุมธานี	146	40	186	371	78	449	1,162	892	2,054
นครปฐม	100	38	138	198	47	245	1,049	828	1,877
สมุทรปราการ	168	51	219	726	139	865	1,493	1,086	2,579
จังหวัด	ประเภทความพิการ								
	ทางออทิสติก			พิการมากกว่า 1 ประเภท			ไม่ระบุ		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
นนทบุรี	472	85	557	1,948	1,566	3,514	3	2	5
ปทุมธานี	371	78	449	1,162	892	2,054	27	17	44
นครปฐม	198	47	245	1,049	828	1,877	13	6	19
สมุทรปราการ	726	139	865	1,493	1,086	2,579	11	10	21

ที่มา : ข้อมูลจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2562

แผนภาพที่ 16 จำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ

จากแผนภูมิ พบว่าจำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด อยู่ที่ 25,819 ราย และจังหวัดนครปฐมมีจำนวนน้อยสุดในกลุ่มจังหวัดอยู่ที่ 20,602 ราย

ตารางที่ 28 การส่งเสริมการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐประจำปี 2559 - 2561
สถานประกอบการ

ปี	นายจ้าง (แห่ง)	ต้องจ้าง (คน)	จ้าง 33 (คน)	สัมปทาน 35(สัญญา)	ส่งเงิน 34(คน)	จ้างแล้ว (ร้อยละ)	ต้องจ้างเพิ่ม (ร้อยละ)
2559	13,151	61,740	33,256	7,657	21,413	100.95	-
2560	13,402	62,738	36,206	11,425	16,284	101.88	-
2561	13,264	64,474	37,684	12,590	14,766	100.88	-

หน่วยงานของรัฐ

ปี	ต้องจ้าง (คน)	จ้าง 33 (คน)	สัมปทาน 35 (สัญญา)	จ้างแล้ว (ร้อยละ)	ต้องจ้างเพิ่ม (ร้อยละ)
2559	15,416	2,303	498	18.11	81.89
2560	12,932	4,469	1,359	45.05	54.95
2561	12,500	6,549	3,949	83.98	16.02

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ข้อมูล ณ วันที่ 2 มกราคม 2562

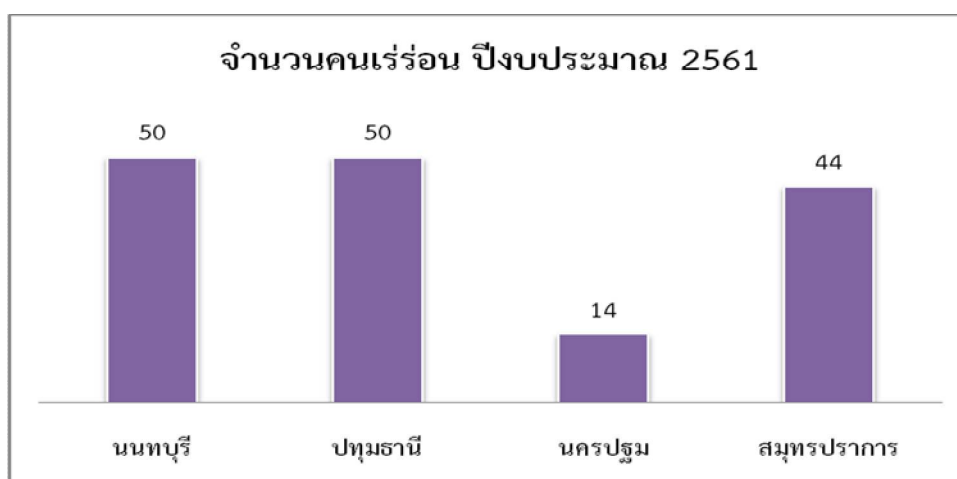
สถานการณ์ด้านคนเร่ร่อน คนขอทาน

ตารางที่ 29 สถิติจำนวนคนเร่ร่อน ในปีงบประมาณ 2561

จังหวัด	จำนวนคนเร่ร่อน
นนทบุรี	50
ปทุมธานี	50
นครปฐม	14
สมุทรปราการ	44

ที่มา : ศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300

แผนภาพที่ 17 จำนวนคนเร่ร่อน ในปีงบประมาณ 2561

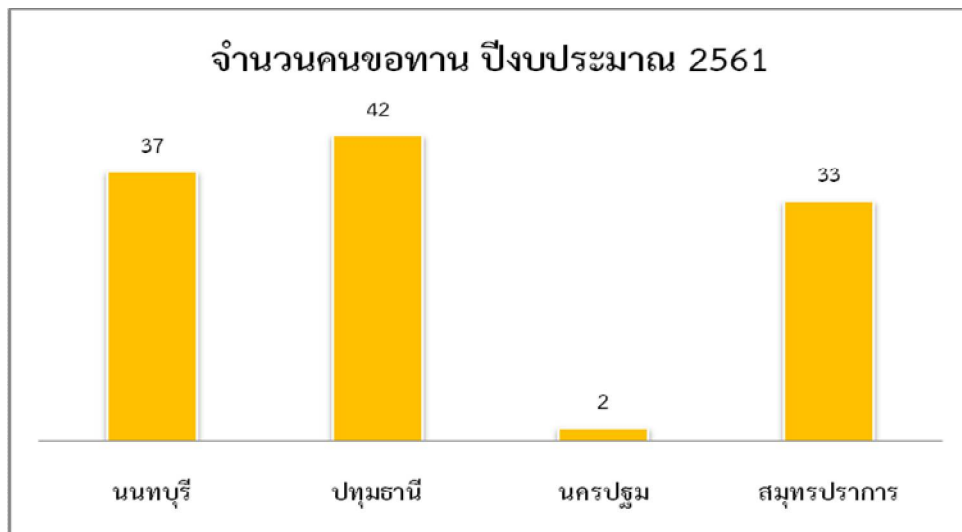
จากแผนภูมิ พบว่าสถิติจำนวนคนเร่ร่อนปี 2561 ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล พบคนเร่ร่อน จังหวัดนนทบุรีและจังหวัดปทุมธานีมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด จำนวนจังหวัดละ 50 ราย จังหวัดนครปฐมพบน้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัด จำนวน 14 ราย

ตารางที่ 30 สถิติจำนวนคนขอทาน ในปีงบประมาณ 2561

จังหวัด	จำนวนคนขอทาน
นนทบุรี	37
ปทุมธานี	42
นครปฐม	2
สมุทรปราการ	33

ที่มา : ศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300

แผนภาพที่ 18 จำนวนคนเร่ร่อน ในปีงบประมาณ 2561

จากแผนภูมิ พบว่าสถิติจำนวนคนขอทานปี 2561 ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล พบคนขอทาน จังหวัดปทุมธานีมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด จำนวน 42 ราย จังหวัดนครปฐมพบน้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัด จำนวน 2 ราย

ส่วนที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรปราการ สามารถสรุปผลการดำเนินงานในกลุ่มจังหวัดได้ดังนี้

บทสรุป

สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีประชากรเด็กและเยาวชน (อายุแรกเกิด – 25 ปีบริบูรณ์) ในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวน 1,406,389 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 ของประชากรทั้งหมด แยกเป็นเพศชาย 710,681 คน เป็นเพศหญิง 695,708 คน ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 356 หน่วย การดูแลเด็กในสถานแรกรับ (รับเด็กอายุ 6-18 ปี) มีสถานแรกรับเด็กชาย-หญิง จำนวน 2 แห่ง คือ จังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี การดูแลเด็กก่อนในสถานสงเคราะห์ (รับเด็กแรกเกิด-5 ปี) มีจำนวน 2 แห่ง คือ จังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี การดูแลเด็กในสถานสงเคราะห์เด็ก (รับเด็กอายุ 6-18 ปี) มีจำนวน 2 แห่ง คือ จังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี

จำนวนเด็กที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในปี พ.ศ. 2561 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 379 ราย จังหวัดปทุมธานี จำนวน 361 ราย จังหวัดนครปฐม จำนวน 202 ราย และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 330 ราย ข้อมูลจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300

จำนวนการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมปีพ.ศ. 2560 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 233 ราย จังหวัดปทุมธานี จำนวน 260 ราย จังหวัดนครปฐม จำนวน 148 ราย และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 254 ราย ข้อมูลจากระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

สถานการณ์ด้านครอบครัว

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีจำนวนครัวเรือนในปี พ.ศ. 2561 จังหวัดนนทบุรี มีจำนวน 526 พันครัวเรือน จังหวัดปทุมธานี มีจำนวน 502 พันครัวเรือน จังหวัดนครปฐม มีจำนวน 362 พันครัวเรือน และจังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวน 703 พันครัวเรือน ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

การจดทะเบียนสมรส ในปี พ.ศ. 2560 กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดนนทบุรี จำนวน 6,215 ราย จังหวัดปทุมธานี จำนวน 6,736 ราย จังหวัดนครปฐม จำนวน 3,711 ราย และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 9,135 ราย ข้อมูลจากระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ซึ่งจังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวนการจดทะเบียนมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 35.41 ของจำนวนการจดทะเบียนสมรสทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด

การจดทะเบียนการหย่า ในปี พ.ศ. 2560 กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดนนทบุรี จำนวน 2,678 ราย จังหวัดปทุมธานี จำนวน 3,208 ราย จังหวัดนครปฐม จำนวน 1,578 ราย และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 4,009 ราย ข้อมูลจากระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ซึ่ง

จังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวนการจดทะเบียนมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 34.94 ของจำนวนการจดทะเบียนหย่าทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด

ข้อมูลจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300 ปี พ.ศ. 2561 สถิติความรุนแรงภายในครอบครัว จังหวัดนนทบุรีจำนวน 48 ราย จังหวัดปทุมธานีจำนวน 52 ราย จังหวัดนครปฐมจำนวน 34 ราย และจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 44 ราย สถิติความรุนแรงภายนอกครอบครัว จังหวัดนนทบุรีจำนวน 35 ราย จังหวัดปทุมธานีจำนวน 20 ราย จังหวัดนครปฐมจำนวน 5 ราย และจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 27 ราย

สถานการณ์ด้านผู้สูงอายุ

สถานการณ์ผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล โดยสรุปสาระสำคัญพบว่า ทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดเข้าสู่เกณฑ์สังคมผู้สูงอายุแล้วทั้งสิ้น โดยมีประชากรที่มีอายุมากกว่า 60 ปีคิดเป็น 10 % ของประชากรทั้งหมด โดยกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ทั้งสิ้น 713,625 คน แยกเป็นเพศชาย 304,762 คน เป็นเพศหญิง 408,863 คน คิดเป็นร้อยละ 15.54 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด มีผู้สูงอายุที่มีงานทำ 193,710 คน คิดเป็น 27.14 % ของประชากรผู้สูงอายุทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ จำนวน 1 แห่งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี มีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 8 แห่ง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 6 แห่ง จังหวัดนครปฐม จำนวน 17 แห่ง และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 16 แห่ง ข้อมูลจากกรมกิจการผู้สูงอายุ

สถานการณ์ด้านผู้พิการ

จำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดนนทบุรีจำนวน 22,087 ราย จังหวัดปทุมธานี จำนวน 21,026 ราย จังหวัดนครปฐม จำนวน 20,602 ราย และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25,819 ราย ข้อมูลจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2562

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล มีสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านกึ่งวิถี(ชาย) จังหวัดปทุมธานี สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านกึ่งวิถี(หญิง) จังหวัดปทุมธานี สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านเฟื่องฟ้า จังหวัดนนทบุรี สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านราชวดี(ชาย) จังหวัดนนทบุรี สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านราชวดี(หญิง) จังหวัดนนทบุรี สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

สถานการณ์ด้านคนเร่ร่อน คนขอทาน

สถิติจำนวนคนปี 2561 ข้อมูลจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300 ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดนนทบุรี จำนวน 50 ราย จังหวัดปทุมธานี จำนวน 50 ราย จังหวัดนครปฐม จำนวน 14 ราย และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 44 ราย

สถิติจำนวนคนขอทานปี 2561 ข้อมูลจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300 ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดนนทบุรี จำนวน 37 ราย จังหวัดปทุมธานี จำนวน 42 ราย จังหวัดนครปฐม จำนวน 2 ราย และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 33 ราย

ข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ได้ก้าวเข้าสู่ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีชีวิตที่มีคุณภาพที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองลดการพึ่งพิงภาครัฐและบุคคลภายในครอบครัวได้เมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุหรือวัยเกษียณ ทางผู้จัดทำจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ เช่นการออมเงินก่อนวัยเกษียณ การดูแลสุขภาพตนเอง เป็นต้น เพื่อที่จะสามารถมีเงินไว้ใช้จ่ายในวัยเกษียณ มีสุขภาพแข็งแรงสามารถทำงานในวัยเกษียณได้
2. ควรส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการจ้างงานกับผู้สูงอายุทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อผู้สูงอายุจะสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมถึงมีการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถนำไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรือการรวมกลุ่มประกอบอาชีพได้
3. ควรประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการดูแลและจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสิทธิสวัสดิการให้ผู้สูงอายุได้ทราบและเข้าถึงสิทธิได้โดยทั่วถึง
4. ควรส่งเสริมให้เกิดจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมขึ้นทุกๆปี เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ และรับมือกับประเด็นปัญหาทางสังคมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลกลางเพื่อรองรับข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมทุกกลุ่มเป้าหมาย และทุกหน่วยงานที่มีภารกิจปฏิบัติงานด้านสังคม เพื่อเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางสังคม (Open source)

ภาคผนวก

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เข้าถึงได้จาก <http://www.dep.go.th>

กรมกิจการผู้สูงอายุ เข้าถึงได้จาก <http://www.dop.go.th>

กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เข้าถึงได้จาก <http://www.csv.dsdw.go.th>

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ข้อมูล ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2562

ข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ปี 2560 กรมการพัฒนาชุมชน

ข้อมูลประชากร ระบบสถิติการลงทะเบียน กรมการปกครอง 31 ธ.ค. 61

ข้อมูลองค์กรสาธารณประโยชน์และองค์กรสวัสดิการชุมชน เข้าถึงได้จาก <http://www.csv.dsdw.go.th>

ดัชนีความก้าวหน้าของคน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าถึงได้จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6838 (วันที่สืบค้น 18 มิถุนายน 2562)

ระบบสถิติทางการทะเบียน เข้าถึงได้จาก <http://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMenu/newStat/home.php>

รายงานสถานการณ์ทางสังคมประจำปี 2561 ระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1

รายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด ไตรมาสที่ 2 ปี 2562 สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1

ศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300 เข้าถึงได้จาก <https://1300thailand.m-society.go.th/index>

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการแห่งชาติ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ข้อมูล ณ วันที่ 9 กรกฎาคม 2562

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. ข้อมูลสถิติที่สำคัญ. เข้าถึงได้จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/index.aspx> (วันที่สืบค้น 12 มิถุนายน 2562)

ที่ปรึกษา

นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1
นางสาวพิมพ์ธิดา แสงจันทร์	หัวหน้ากลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์

คณะผู้จัดทำ

นายเอกวรา ธรรมกীরติวงศ์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
นายตุลพันธุ์ รัตน์ธรรมดิษฐ์	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
นางสาววนิดา อินอ่อน	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
นางชุลีทิพย์ เรืองดี	นักสังคมสงเคราะห์
นางสุภาพร สารีขิต	พนักงานบริการ

สามารถดาวน์โหลดรายงานสถานการณ์ทางสังคม

ระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

ประจำปีงบประมาณ 2562 ได้ที่

<http://tpso1.m-society.go.th/index.php/th/> “สสว.1”

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1
เลขที่ 1/2 หมู่ 2 ตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12110
โทร. 0 2577 1857 โทรสาร 0 2577 2908
E-mail : tps01@hotmail.com

